

dnevnik nespavanja

ivana đula

petru i desi^{vi}

prolog

pitao me on ono jutro kada sam kretala za bolnicu
kako ću se zvati u bolnici
ako nisam bolesna
ne postoji naziv za osobu koja je zdrava hospitalizirana
čim uđeš u bolničku sobu
i dobiješ svoj krevet postaneš
pacijent.

noć prije nje
bila je
najduža noć.

grlim papir
s njegovom porukom:
neka sila bude s tobom
i slušam zvuk ventilacije.

kad zbacim glavu unatrag
vidim nebo
i jednu zvijezdu.
počinjem čekati svitanje.

traje
traje
traje
čekanje
ne svitanje

jedna jako duga noć

dva:dvadeset
postoji onaj jedan trenutak između sna i budnosti
trenutak u kojem budnim naporom
stišćeš oči svjesne svjetla
svim se silama trudiš
se silama trudiš
silama trudiš
trudiš
ne probuditi se
osjećaš pulsiranje
ali kapak brani oko od prodiranja svjetlosti
a onda kao da mu ponestaje snage
prekrivaš oči rukama
zabijaš glavu u jastuk
pokušavaš isprazniti glavu
:misli na ništa
samo se nemoj razbuditi
:misli na ništa
samo se nemoj razbuditi
a onda ništa dobije sadržaj
:misli na ništa
postane
koje ništa?
gdje je ništa?
što je ništa?
kapci popuštaju.
u sljedećem trenutku oči su otvorene

kao nikada.
tri:trinaest
počinje noćni pesimizam.
osamnaest plus

četiri:nula pet
zaliježljena za plahu
slušam jednoličan šum ventilatora
iza zatvorenog prozora
u našu zraka oslobođenu sobu
šuljaju se glasovi
sve sami svjetski jezici
od kojih mi je svjetski muka
i svjetski ne mogu zaspati

* svjetski zamijeniti s psovkom po izboru: prijedlog jebeni

dva:četrdeset pet
epicentar umora u donjem dijelu leđa

tri:pedeset
umor u vrhovima prstiju

četiri:pedeset
umor u kosi

kad spavaš čekam da se probudiš
kad si budan čekam da zaspiš
kad spavaš čekam da se probudiš
kad si budna čekam da zaspiš

dva:petnaest
uvijek sam mrzila taj navodni trik
s brojanjem ovaca
zamisljala bih papir
s puno olovkom nacrtanih ovaca
prebrojala bih ih za malo sekundi
držeći misao umjesto prsta
na prvoj
budna
ne znam kako netko može zaspati
brojeći ovce

tri:trideset
kad je sve postalo ovako glasno?

slušam vas kako dišete
i grijete prostoriju svojim dahom
sa svakim izdahom
temperatura raste
odebljalim vrhovima prstiju
tražim mobitel
tiho

četiri:pedeset
najgore vrijeme za (pokušati) zaspati
najbolje da ustanem

///

nespavanje je počelo davno prije
njega i nje
ali ovdje i sada
je
eskaliralo naraslo buknilo preraslo
izmaklo kontroli
zaoštrilo planulo kulminiralo
radikaliziralo
se

///

noći su doma bile tihe
ista soba
isti prozor
ista ulica
teško bih zaspala koliko je tiho bilo

jedan:petnaest
on je rekao
prije sam mislio da ovce treba brojati samo do
dvadeset
jer sam znao brojati samo do dvadeset
onda sam shvatio da treba do beskonačno
sve dok ne zaspis
pa sam zamišljao brežuljak na koji neprestano dolaze
ovce
a ja ih brojim

svatko broji ovce na svoj način

jedan:pedeset pet
noć ima nevjerovatnu sposobnost učiniti male stvari
velikima
ono što mi se još oko podneva činilo
sitnim
beznačajnim gotovo
sada sjedi na mojim prsima
i otežava mi disanje
kao kroz mikroskop
kroz noć životinjica raste (moja)
sve dok ne preraste (me)
otvaram prozor
udisem vrući zrak ispunjen mirisom
više puta iskorištenog ulja za prženje
zatvaram prozor
palim svjetlo
usmjeravam ga prema životinjici
ona se smanjuje do podnošljive veličine
još malo svjetla
i mogla bih ju zgaziti
gledamo se
i čekamo jutro

šest:petnaest
noćas me nisu budili.
ni on
ni ona
ni oni
ni on
ni ona
ni oni
ni on
ni ona
ni oni

jutros se osjećam posebno umorno

dva:deset
kako je moguće da je tek
dva i trinaest
tri minute noću traju kao barem
šest
danju

ako ljetuješ godinama
ili još bolje oduvijek
na istom mjestu
i kupiš se godinama
ili još bolje oduvijek
na istoj plaži
ma čak i ako se na istoj plaži kupiš
tek jedno ljeto
ili jedan tjedan
imaš prijatelje s plaže
poznanike
neku čudnu vrstu poluprijatelja
o kojima zapravo ne znaš ništa
iako njihova tijela poznaješ
više no što bi htio
gledaš im mlohavie nadlaktice
i deformirane trbuhe
čekaš na red u more iza njihovih
ovješanih podstražnjica
ne znajući u što vjeruju
koga vole
satima razgovaraš s njima
o temperaturi mora zraka tijela
o suncu oblaku
i mogućoj kiši
o vjetru
oseki i plimi
o vremenu dolazaka i odlazaka
ne znajući odakle dolaze i kamo će otići

dva:nula pet
opet ne spavamo
ni ti
ni ja
ni oni
ali oni nisu ni htjeli spavati
a tko je nas pitao?
oni koji ne žele spavati
ne bi smjeli dolaziti blizu nas koji želimo
zbog opasnosti širenja zaraze
trebala bi postojati karantena za ljude
koji svojim izborom ostaju budni
ili mi moramo u karantenu
spavati?
on kaže da je bolje da u karantenu idu oni
a ne mi
slažem se s njim

neka izađu

Priručnik za buduće spavače

- 1) Kako zaspati u tren oka?
- 2) Kako ponovno zaspati u tren oka nakon što se probudite?
- 3) Kako opetovano zaspati u tren oka nakon što se budite po x put?

- 1) Ukoliko prvi put te večeri trebate utonuti u san, zasigurno ste umorni od prethodnog dana pa vam savjetujemo da zatvorite oči i zaspate. Ako ne ide, okrenite se na drugu stranu.
- 2) Ukoliko zaspivate po drugi put iste večeri, čvršće zatvorite oči i mislite na ništa. Ukoliko ništa postane nešto, smjesta krenite s jednom od uvriježenih metoda padanja u san, kao što je primjerice brojanje ovaca.
- 3) Ukoliko pokušavate zaspati po treći ili četvrti put, sretno!

za one koji žele znati više
Kako ne odustati od spavanja i ne ustati iz kreveta?

Ustajanje i odustajanje dvije su najčešće pogreške prilikom pravilnog padanja u san. Ukoliko osjetite želju za od/ustajanjem, čvrsto se primite za rubove kreveta. i ne puštajte. Pojača li se želja, možete se i zubima primiti za jastuk kako biste bili sigurni da nećete od/ustati.

vožnja djeteta u kolicima je usamljena disciplina
varira
od kolica do kolica
od djeteta do djeteta
od šetača do šetača
od ambijenta do ambijenta
od podloge do podloge
od tempa do tempa
od trajanja do trajanja
od dana do dana

usamljenost je konstanta

ima taj jedan trik
da kad se probudiš usred noći
ne pogledaš na sat
dva:trideset

učim raditi krugove

svakodnevno koristim iste rute
moj smjer određuje svjetlost
i zvuk
ponekad ograniče moje kretanje
unutar istih 50 metara
tada
brojim korake
slušam zvuk kotača
nalazim zanimljive načine okreta
mijenjam tempo
šuljam se
suzdržavam se od kašljanja
plačem u sebi

učim raditi krugove

četiri:deset

provodim noć u izdržaju
jedva primjetni razmak između tijela i podloge
provodim noć u izdržaju
glasovi različitih boja
punktirani udarcima pribora za jelo
i disanjem
provodim noć u
izdržaa
jutro

tri:trideset tri

lupanje srca pripisujem nespavanju
nospavanje pripisujem buci
buku pripisujem njima
njih pripisujem onima koji su
one koji su pripisujem nama koji (ni)smo
nas koji (ni)smo pripisujem inerciji

lupanje srca pripisujem inerciji

nula nula:nula pet

kako na engleskom poslati nekoga u pičku materinu?
o tome razmišljam već sat vremena
u međuvremenu su otišli

dva:pedeset pet
tíhi ljuđi
ranije su mi išli na živce
mislila sam da nemaju što reći
da su mekani
povodljivi
nesigurni
da se ne usude živjeti
da su sljedbenici
pratnja
terca
sjena
jeka
sad im se divim
trudim se postati jedna od njih
utišavam se
slušam
ipak
još uvijek nisam tih čovjek
ali
glasni ljudi
idu mi na živce

jedan:četrdeset
do mene dopiru glasni krikovi
teško je razaznati jesu li
krikovi slavlja
ili
poziv u pomoć
smijeh se na trenutke
pretvara u vrisku
pa opet u smijeh
jezik ne mogu raspoznati
smiju se i vrište na esperantu
mislim da ću možda zaspati

isto ti njoj stavi kapicu

postoji taj jedan kolektivni interes zajednice za
odjednom se susjedi koji te nisu pozdravljali
interesiraju za njen san
prodavačica na kiosku umjesto izvolite kaže:
dojite?

na placu se interesiraju:
dokad planirate doći?

što pokreće raspravu između štandova o tome:
koliko treba?

i:

kada svakako morate prestati
u tramvaju su putnici zabrinuti
zašto plaće
na cesti vam prolaznici kažu:
stavite kapicu

ili:

skinite kapicu

ili da ju pokrijete

ili da ju otkrijete

gospođa iz frizerskog salona jako je zabrinuta zbog
nosiljke:

možda je beba ipak premalena za nju

a i vruće joj je vjerojatno

ili joj je vjerojatno hladno

a što je sa zubima?

pitaju na stanicama

jesu li izašli:

prerano su

još nisu:

kako to?

na kupanju se zanimaju koliko puta noću se budi
bome puno

probaj s bočicom

nikako

samo sisa

ma sad sisu turaju

kad god bolje na sat

nikako

sat samo na zahtjev

moja

je s dva mjeseca spavala cijelu noć

a kakva

su vam to kolica

premala

jadno dijete nema mjesta što će ti tako ogromna

kolica pa nije da po brdima šetate a je li dečko ili

curica valjda dečko vidiš da je u plavom

nije nego curica vidiš da ima zeka u kolicima

crnim

pauza
strašno u što se ovaj svijet pretvorio
da crna kolica

interes raste proporcionalno smanjivanju mjesta
radnje

tri
razvijam strah od otvaranja prozora
svakim vašim udahom
sve manje zraka za mene
preostaje
mi otvoriti prozor
približavam mu se
osjećam otkucaje u ušima
dlanovi skliski
težina u stopalima
čujem ih kako stoje iza
i čekaju da navalite unutra
staklo zamagljeno od njihovog smrdljivog daha
nazirem otiske noseva
lagano podrhtavanje od njihovog smijeha
primam kvaku
odustajem

jučer se u moru povela tema punjenjih paprika
plutamo kao paprike
nas tri
tri generacije
i razglabamo o najboljem načinu punjenja
o idealnim namirnicama za punjenje
o savršenoj veličini paprike
o količini toča od pomadore
o vremenu kuhanja
plutamo kao paprike
mala pauza za fundanje
pa na slatko
od svih tema
koje svakodnevno razmjenjuješ s nepoznatim ljudima
u kupaćim kostimima
najdraža mi je hrana

prozor je i u djetinjstvu bio zatvoren
zbog vjetra
zbog sunca
zbog kiše
zbog granata
zbog kiše
granata

jedan:četrdeset pet
prozor je jedino što me još dijeli od njih
privid slobode

(i) moja prijateljica ima tanak san
više mojih prijateljica ima tanak san
ali jedna
ona spava sa čepićima u ušima
i maskom preko očiju
već ideja da vas ne čujem noću
ili da kad otvorim oči vidim ništa
izaziva toliku nelagodu
da radije ne spavam
(bez pomagala)
moja prijateljica
ona spava

četiri:dvadeset
tebe zanimaju astronauti
i misije u svemir
pa smo gledali.
dok ovako buljim u strop
razmišljam kako mora biti spavati uspravno
u ormaru usred ničega

tri:pedeset

na zidu pokraj mene još se naziru školske ljubavi koje
je tata jednu zimu bez pitanje prebojao svijetlo plavom
bojom.

čitavo jedno životno razdoblje stiješnjeno je između

dva sloja stare i nove boje.

u jednom uglu, vaša imena.

trebali ste se zvati drugačije.

dva:trideset

pod noćnim povećalom

činite se tako veliki

prelijevate se preko rubova svojih kreveta

noge streme vratima

tada mislim samo na to kako ćete otići

uzimam jastuk u ruke

i vježbam puštanje.

sutra ću spavati tamo
gdje je tiho
gdje ih nema
hoću li spavati?
vjerojatno neću.

došao si i otvorio prozor

uredila milica sinkauz
grafičko oblikovanje oaza
(nina bačun, roberta bratović)

Dnevnik nespavanja
pisani je dio projekta
La musica di notte 2019
— Usred buke grada
ili ako si pošla spavat, sretno!

koji je ostvaren uz potporu
Grada Dubrovnika i
Ministarstva kulture.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

v
v
v
O
book